

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobkyně: **A. B.,** zastoupená Mgr. Janem Faschingbauerem, advokátem se sídlem Vodní 31, Domažlice, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,** se sídlem Křížová 25, Praha 5, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 19. 7. 2011, č. j. X, o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 3. 7. 2012, č. j. 16 Ad 65/2011 – 27,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni na nákladech řízení částku 968 Kč do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku na účet advokáta č. X.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadla žalovaná v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Plzni, jímž bylo zrušeno pro vady řízení její rozhodnutí ze dne 19. 7. 2011 vydané v řízení o námitkách a uloženo zaplatit žalobkyni vzniklé náklady řízení.

Krajský soud při posouzení věci vycházel z následujícího skutkového stavu: Rozhodnutím ze dne 1. 4. 2011 zamítla žalovaná žádost žalobkyně o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení jejího zdravotního stavu podle § 41 odst. 3 a pro nesplnění podmínek § 39 odst. 2 písm. b) a c) zák. č. 155/1995 Sb., neboť podle posudku lékaře OSSZ Domažlice ze dne ze dne 23. 3. 2011 je žalobkyně invalidní pouze v prvním stupni. Nadále jí tak náleží invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně.

Rozhodnutím o námitkách ze dne 19. 7. 2011 žalovaná změnila výše uvedené rozhodnutí tak, že do něj doplnila výrok, jímž odňala žalobkyni podle ustanovení § 56 odst. 1 písm. a) a podle § 39 odst. zákona č. 155/1995 Sb. ode dne 18. 8. 2011 invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně, ve zbytku toto rozhodnutí potvrdila. Vycházela přitom z posudku lékaře LPS ČSSZ ze dne 3. 6. 2011, podle něhož již žalobkyně není invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. v žádném stupni.

Žalobkyně pak napadla toto rozhodnutí v rozsahu doplněného výroku o odnětí dávky a navrhla jeho zrušení.

Krajský soud po posouzení věci dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je zatíženo vážnou procesní vadou (kterou označil za nepřezkoumatelnost ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.), neboť předmětem řízení bylo na základě žádosti žalobkyně stanovení výše jejího invalidního důchodu, žalovaná však mimo vymezený rámec řízení rozhodla o odnětí dávky. Soud přitom nezpochybnil právo žalobkyně vydat rozhodnutí podle § 56 odst. 1 písmeno a) zákona č. 155/1995 Sb., takovéto rozhodnutí by však muselo být vydáno v samostatném správním řízení, po provedené mimořádné kontrolní lékařské prohlídce nařízené s ohledem na posudek vypracovaný v námitkovém řízení a po řádném posouzení zdravotního stavu žalobkyně.

Kasační stížnost podala žalovaná (dále jen stěžovatelka) z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písmeno a) s. ř. s., tedy pro nesprávné posouzení právní otázky. Konkrétně namítala, že při rozhodnutí ve věci postupovala podle ustanovení § 88 odst. 4 zákona č. 582/1991 Sb. a rozhodnutí ze dne 1. 4. 2011 přezkoumala v plném rozsahu. Stěžovatelka dle svého názoru nemůže vydat rozhodnutí, kterým pouze zamítne námitky a potvrdí rozhodnutí původní, jak jí uložil soud, neboť při svém rozhodování nemůže pominout skutečnost, že v řízení o námitkách byl prokázán zánik invalidity žalobkyně a tím i zánik nároku na invalidní důchod. Stěžovatelka tedy rozhodla v souladu s ustanovením § 56 odst. 1 písmeno a) zákona č. 155/1995 Sb.

Z uvedených důvodů navrhla, aby byl rozsudek Krajského soudu v Plzni zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení. Současně s tím podala stěžovatelka návrh na přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti, ten však ani na výzvu soudu nijak blíže neodůvodnila.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu uplatněného stížního bodu a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Mezi účastníky je sporná právní otázka, zda lze rozhodnout v rámci námitkového řízení o odnětí dosud pobírané dávky, jestliže správní řízení bylo zahájeno na základě žádosti poživatelky invalidního důchodu o zvýšení této dávky z důvodu zhoršení jejího zdravotního stavu a dosažení vyššího stupně invalidity.

Řízení ve věcech dávek důchodového pojištění upravuje část šestá, hlava druhá zákona č. 582/1991 Sb. v ustanoveních §§ 81 – 90. Kromě speciálních ustanovení této části se pro řízení o dávkách použije správní řád s výjimkami uvedenými v § 85a zákona, tedy s vyloučením ustanovení o vyjádření účastníků k podkladům rozhodnutí a zpravidla též i ustanovení o oznámení zahájení řízení z moci úřední. Odlišně je rovněž stanovena lhůta pro rozhodnutí.

V projednávané věci bylo na základě žádosti žalobkyně zahájeno řízení o zvýšení dávky podle § 81 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. Obsahem žádosti byl vymezen předmět řízení ve smyslu § 37 odst. 2 a § 45 odst. 1 správního řádu, jedině v tomto rámci se tedy mohl správní orgán pohybovat při řízení, které podle § 9 správního řádu o žádosti vedl a při rozhodnutí, které ve věci podle § 86 zákona č. 582/1991 Sb. ve spojení s § 67 správního řádu vydal.

Uvedené zákonné limity však stěžovatelka v dané věci nerespektovala a v rámci námitkového řízení rozhodla o věci, o níž správní řízení od počátku nebylo vedeno a o níž nebylo námitkami napadeným rozhodnutím ani rozhodováno. Jestliže předmětem řízení v dané věci bylo posouzení podmínek pro zvýšení dosud pobírané dávky, nebylo možné současně posuzovat zcela jinou otázku – samotné plnění podmínek nároku na dávku. Neobstojí přitom námitka stěžovatelky, že podle § 88 odst. 4 zákona přezkoumává orgán sociálního zabezpečení rozhodnutí, proti němuž byly podány námitky, v plném rozsahu, a nemůže proto přehlédnout fakt, že provedeným dokazováním byl prokázán zánik invalidity žalobkyně a tudíž i zánik nároku na tento důchod. Toto ustanovení zajisté nelze vykládat tak, že by přezkoumání rozhodnutí v námitkovém řízení mohlo jít za hranice žádostí vymezeného předmětu řízení a že by orgán rozhodující o námitkách mohl rozhodnout ještě o jiné věci, než o které bylo dosavadní správní řízení vedeno.

Nejvyšší správní soud (stejně jako krajský soud v napadeném rozsudku) přitom nikterak nezpochybňuje právo stěžovatelky přistoupit podle § 56 odst. 1 písm. a) zák. č. 155/1995 Sb. k odnětí dávky v případě, že zjistí zánik podmínek nároku. Stěžovatelka však přitom musí postupovat zákonným způsobem, tj. musí podle § 81 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. zahájit z úřední povinnosti samostatné řízení o odnětí dávky (byť tuto skutečnost nemusí oznamovat účastníkovi), na základě poznatků získaných z posudku lékaře LPS ČSSZ nařídit provedení mimořádné kontroly zdravotního stavu žalobkyně lékařem příslušné OSSZ a poté případně vydat dle jeho posudku rozhodnutí o odnětí jejího invalidního důchodu, které bude napadnutelné námitkami a následné rozhodnutí též žalobou u správního soudu.

Uvedeným způsobem však stěžovatelka nepostupovala, čímž zatížila svoje rozhodnutí podstatnou procesní vadou, jež mohla mít vliv na jeho zákonnost. Nejvyšší správní soud se sice neztotožňuje s krajským soudem v hodnocení této vady jakožto vady nepřezkoumatelnosti ve smyslu § 76 odst. 1 písmeno a) s. ř. s., neboť rozhodnutí je svým obsahem i formou zajisté plně přezkoumatelné, rozhodování mimo rámec vymezeného předmětu řízení je ale tzv. jinou vadou řízení podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Tato malá korekce v důvodech však na zákonnosti výroku I. napadeného rozsudku ničeho nemění.

Nejvyšší správní soud rovněž zvažoval, zda neměl krajský soud zrušit napadené rozhodnutí pouze v rozsahu vadného výroku o odnětí dávky, jenž ostatně byl také jako jediný žalobou napaden. Vzhledem k formulaci výroku rozhodnutí o námitkách, která prakticky znemožňovala oddělení obou meritorních výroků, však dospěl k závěru, že i v tomto postupoval krajský soud v souladu se zákonem, zrušil-li napadené rozhodnutí v celém rozsahu.

Nejvyšší správní soud tak uzavřel, že stěžovatelkou tvrzený důvod kasační stížnosti není naplněn, kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl. Vzhledem k meritornímu rozhodnutí ve věci nerozhodoval již o návrhu stěžovatelky na přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti, tento návrh ostatně stěžovatelka ani na výzvu soudu až do dne jeho rozhodnutí nijak neodůvodnila.

Stěžovatelka ve věcech důchodových nemá právo na náhradu nákladů řízení, úspěšná žalobkyně však proti ní má právo na náhradu vzniklých nákladů podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto uložil stěžovatelce zaplatit žalobkyni

náklady jejího zastoupení, kdy advokát žalobkyně učinil v řízení o kasační stížnosti jeden úkon právní služby za 500 Kč podle § 7 a § 9 odst. 2 vyhl. č. 177/1996 Sb., k němuž náleží náhrada hotových výdajů podle §13 odst. 3 cit. vyhlášky ve výši 300 Kč a dále DPH ve výši 21 % z přiznané odměny, celkově tedy 968 Kč. Ke splnění povinnosti stanovil přiměřenou lhůtu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 17. července 2013

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda

senátu